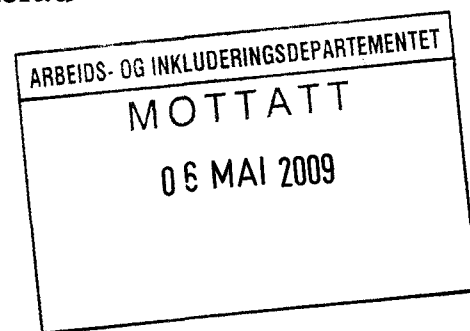

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Arbeids- og inkluderingsdepartement
Postboks 8010 Dep.
0030 OSLO

Dato: 28.04.2009

Vår ref: 05/559-37 STK

Deres ref:

Høringssvar fra Kirkerådet for Den norske kirke om forslaget til ny utlendingsforskrift, kapittel 1,2,3,5,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16

Innledning

Kirkerådet takker for departementets forslag til utlendingsforskrift, datert 16.02.09. Kirkerådets høringssvar forholder seg ikke til alle de foreslåtte kapitlene i den nye forskriften, men til kapittel 8 om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket og kapittel 16 om organiseringen. Disse kapitlene omhandler de forhold som Kirkerådet og Mellomkirkelig råd, på bakgrunn av vedtak i Bispemøtet og Den norske kirkes Kirkemøte i 2005 og 2006, i særlig grad har engasjert seg i. For øvrig vises det til uttalelser om familiegjenforening, internflukt, kollektiv beskyttelse og vurdering av begrenset tillatelse til enslig mindreårig over 16 år i høringssvaret fra Kirkerådet 08.01.09 på regjeringens forslag til innstramminger i forskriften 18.11.08 og Mellomkirkelig råds uttalelse om regjeringens innstrammingspakke av 03.09.08.

Kapittel 8: Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket

8.4 Ofre for menneskehandel:

Kirkerådet mener at § 8-3 og § 8-4 i større grad må reflektere inn at langt fra alle ofre for menneskehandel får saken sin til retten, og at oppholdstillatelse derfor ikke må være avhengig av eventuell rettsbehandling. Kirkerådet mener at politi og UDI er i stand til å verifisere om en person er offer for menneskehandel. Vi kjenner til saker der politiet kan bekrefte at en person er utsatt for menneskehandel, men at vedkommende ikke vil anmelde, eller politiet av ulike grunner ikke får etterforsket saken eller reist tiltale. Grunner til at politiet ikke får reist tiltale kan være at det er for vanskelig å få tak i bakmenn eller få tilstrekkelig med bevis som sannsynliggjør positivt utfall i retten, eller at det er ressursmangel i forhold til samarbeidet med myndigheter i bakmennenes opprinnelsesland. I slike saker mener vi det er viktig at muligheten til å få opphold ikke faller bort.

Kirkerådet mener på denne bakgrunn at muligheten til varig opphold ikke burde avhenge av om man vitner i en straffesak. Risikoen for at vedkommende blir utsatt for nye overgrep ved retur kan være like reell selv om saken aldri kommer til retten. Det

bør slås fast i forskriften at det er tilstrekkelig at politi eller UDI verifiserer at en person har blitt utsatt for menneskehandel – som grunnlag for oppholdstillatelse.

8.5 Barns tilknytning:

Kirkerådet mener det er bra at §8-5 stadfester at barns tilknytning til riket skal tillegges særlig vekt, men etterlyser en eksplisitt maksgrense for hvor mange år et barn kan ha oppholdt seg på kjent adresse før barnet har etablert vesentlig tilknytning til riket. Vi mener en tallfesting av antall år som lovfester tilknytning til riket er nødvendig for at forskriften skal bli rettslig forpliktende for gruppen av lengeværende barn. Dessverre erfarer vi at dagens forskrift i noen saker har blitt tolket dit hen at barnefamilier som har bodd lovlig i Norge i over 4 år har blitt returnert til hjemlandet. Når gjeldende forskrift åpner for slike tolkninger, er det nødvendig med en presisering. Har behandlingen tatt mer enn 3 år, må vi regne med at tilknytningen til riket har blitt så sterk hos barnet at innvilging av opphold er det eneste forsvarlige. I og med at kjent adresse er et premiss, vil man kunne motvirke eventuelle treninger av saker, og dessuten ha gode muligheter til å gjennomføre eventuelle returer før grensen på tre år er overskredet.

Ut fra FNs barnekonvensjon og barns raske tilknytning til riket ber vi om at følgende momenter innarbeides i §8-5:

Barn under 18 år som har oppholdt seg i Norge i totalt 3 år etter fremsatt søknad om asyl, og oppholdt seg på asylmottak/kjent adresse i hele perioden, anses for å ha særlig tilknytning til riket og skal gis arbeids- eller oppholdstillatelse. Det samme gjelder foreldre uten arbeids- eller oppholdstillatelse med daglig omsorg for disse barna og andre som omfattes av saken barnet er en del av (for eksempel medfølgende søsken over 18).

8.10 Krav til dokumentert identitet:

Kirkerådet erkjenner at utfordringen knyttet til identitetstvil og dokumentløse innvandrere er stor, og at det ikke finnes enkle løsninger på dette. Likefullt ber Kirkerådet departementet utarbeide klarere regler for når utlendinger skal anses å ha en særlig tilknytning til Norge gjennom tidligere botid i landet. Som departementet selv uttrykker i høringsbrevet, er det svært uheldig å etablere en praksis som medfører at vi får en stor gruppe utlendinger som oppholder seg i landet uten lovlig opphold, og som man har liten kontroll over.

Vi viser i denne sammenhengen til spesialbestemmelsene i finsk og svensk lovgivning, hvor vi mener den finske modellen treffer best. Den norske utlendingsforskriften kan med fordel fastsette at dokumentløse innvandrere har krav på ny behandling etter mer enn 5 års opphold, hvor faktisk botid tillegges vekt. Kirkerådet mener også at utlendingsforvaltningen med fordel kan instrueres til å gi flere begrensede tillatelser etter lovens §38 femte ledd enn det som er praksis i dag.

Det blir bare flere og flere dokumentløse immigranter i Norge, og den rettslige limbotilstanden til disse menneskene utgjør et stort problem for det norske samfunnet både i form av svart arbeid, grov utnyttning på bolig- og arbeids- og prostitusjonsmarkedet, samt annen kriminell virksomhet og utnyttning. Det er dypt problematisk at det går an å bo i Norge uten en lovlig status. Kirkerådet gjør derfor oppmerksom på at også andre deler av forskriften bør ta denne utfordringen inn over seg, for eksempel kapittel 6 om arbeidsinnvandring (se hørings svar fra Kirkerådet på Kapittel 6 arbeidsinnvandring datert 26.04.09).

Kapittel 16: Organiseringen

16.3 Om avgjørelsesformer mv. i UNE:

Kirkerådet var gjennom Mellomkirkelig råd en av organisasjonene som sto bak brevet til departementet datert 27.12.06 om krav til reform av Utlendingsnemnda. Vi takker for dialogen vi har hatt med departementet om denne saken, og er glade for at det nå foreslås en forskriftsfestet bestemmelse for fortolkning av "vesentlige tvilsspørsmål" slik at dette blir rettslig forpliktende for UNE. Nemndmøtebehandlingen og det personlige fremmøtet er etter Kirkerådets syn avgjørende for UNEs legitimitet. Forslaget til § 16-9 synes, etter det Kirkerådet kan se, å være godt, og vi regner med at flere saker vil få behandling i nemnd med denne bestemmelsen.

Kirkerådet understreker at personlig fremmøte i for eksempel saker som dreier seg om religiøs troverdighet har avgjørende betydning. Vi mener det følger av §16-12 annet ledd bokstav a, at en som har fått avslag på søknad om beskyttelse – herunder religiøs forfølgelse – og heller ikke har fått tillatelse på humanitært grunnlag, som hovedregel skal gis adgang til personlig fremmøte ved nemndbehandling.

Vi er dessuten glade for at §16-13 åpner opp for at andre personer også kan gis anledning av nemndleder til å møte for å få saken så godt opplyst som mulig, og håper UNE vil benytte seg av dette i større grad enn de gjør i dag. I saker som dreier seg om religiøs troverdighet understreker Kirkerådet betydningen av å gi relevante personer fra klagerens påståtte trosfellesskap, for eksempel prester, pastorer eller diakoner, adgang til nemndmøtet.

Med vennlig hilsen

Jens-Petter Johnsen
Direktør i Kirkerådet

Sven Thore Kloster
Rådgiver